

Ралица Агайн, заместник-председател на КФН и ръководещ Управление „Застрахователен надзор“, пред в. „Застраховател прес“

ВИСОКИЯТ ТЕМП НА РАЗВИТИЕ В ЗАСТРАХОВАНЕТО ЩЕ СЕ ЗАПАЗИ И ПРЕЗ СЛЕДВАЩИТЕ ГОДИНИ

● **Обхватът на „Гражданска отговорност“ опасно намалява. Открито е производство за отнемане на лиценз по нея**

гарски компании на „Винер Щетише“ и „Дженерали“, а от началото на настоящата година - на „Уника“, и все още продължава процедурата по одобряване на „Кей Би Си“ за акционер на ДЗИ.

В надзорен план през миналата година започнахме да извършваме задълбочени и цялостни проверки за дейността на застрахователите в сектора на общото застраховане.

В немалка част от проверяваните дружества установихме проблеми, свързани с информационните системи, което на свой ред често има пряко отношение върху възможността да се контролира действителното финансово състояние на компанията. В някои случаи беше установено сериозно подценяване на застрахователните резерви. В други компании бяха установени слабости при организацията на дейността по уреждане на претенции. За всички констатирани проблеми обаче надзорът получи пълното сътрудничество на мениджмънта и акционерите на тези дружества.

Ще ви помоля да се спрете с няколко думи на резултатите за застрахователния сектор през 2006 година и да коментирате съвсем накратко какво показват те за пазара.

По предварителни данни премиеният приход за 2006 г., сравнен с предходната година, бележи ръст от 16.62%, като в общото застраховане нарастването е с 15,40%, а в животозастраховането с 24,11%. Моите очаквания са, че ще се запази високият темп на развитие в застраховането и през следващите години, тъй като този бранш е един от най-бързо развиващите се у нас. Освен това застрахователната култура на българина непрекъснато се повишава, а и доходите постепенно се увеличават, което спомага за растеж особено в животозастраховането.

Изпратихме старата година с радостната вест, че обхватът по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ е над 90% - достига до 98%, с което изпълнихме изискването на Европейската комисия, а сега се забелязва спад при застрахованите автомобили и доближаване до опасната граница от 90%. Какво ще стане, ако обхватът на „Гражданската отговорност“ падне под този процент?

Действително има спад на застрахованите моторни превозни средства спрямо постигнатото през миналата година. В края на януари обхватът по застраховката е бил около 94%, а през февруари и март тенденцията на намаляване на броя на застрахованите автомобили се задълбочава. Всъщност за

първи път от две години насам се наблюдава реален спад в абсолютна стойност на броя на застрахованите автомобили, а не само като процент от регистрираните. Ако тази тенденция се запази, има вероятност до края на шестмесечието обхватът по застраховката да спадне под 90%.

От друга страна, комбинацията от обхват на застраховката под 90% и отпадане на граничния контрол носи сериозен риск. В този случай всеки автомобил може да излезе от страната свободно, да пътува на територията на друга държава членка и да причини ПТП, като отговорността няма да бъде понесена от застраховател, а обезщетението ще трябва да бъде изплатено от обществените средства в Гаранционния фонд. При песимистичен сценарий е възможно средствата в Гаранционния фонд да не бъдат достатъчни да покриват подобни разходи. Нарастването на броя на незастрахованите ще оскъпи застраховката за добросъвестните и съм убедена, че трябва да бъдат положени всички усилия да бъде предотвратено неблагоприятното развитие.

От скоро вече има редовен двустранен обмен на информация между МВР и Гаранционния фонд за регистрираните МПС и за тези, по отношение на които е сключена застраховка „Гражданска отговорност“, и е важно да се осъществи изпращането на писма до нередовните собственици на превозни средства, за които в Информационния център няма данни за сключена застраховка.

Продължава „с пълна сила“ навлизането на чужди застрахователи у нас. Вече и ДЗИ е с чуждестранен стопанин - КВС груп, а над 80 застрахователи от различни европейски страни са заявили готовността си да развият дейност на нашия застрахователен пазар. При това според Кодекса за застраховане контролът върху работата им ще оказват регулаторните органи в държавите, в които са регистрирани. За това и в „Застраховател прес“ уведоми своите читатели. Бихте ли дали повече пояснения по този възлов проблем - какви функции ще изпълнява в това отношение българският застрахователен надзор, кой всъщност ще следи финансовите им резултати и ще контролира тяхната дейност?

След присъединяването на България към ЕС от 1 януари 2007 г. определени групи финансови посредници, каквито са и застрахователните компании, и застрахователните посредници, могат да се ползват от правото на установяване и правото

на свободно предоставяне на услуги. От това право вече са се възползвали над 80 застрахователи и близо 60 застрахователни посредници, които чрез съответния надзорен орган са уведомили КФН за намерението си да извършват дейност на територията на България.

Подобен процес на интензивна нотификация е наблюдаван и в страните от предишното разширяване на ЕС (Чехия, Полша, Унгария, Словакия и т.н.) и се приема, че този интерес е в рамките на обичайната бизнес практика. На този етап е трудно да се предвиди дали всички финансови застрахователи и посредници ще започнат да развият активна дейност в България, по-ясна оценка може да се направи след около година.

Надзорът върху чуждите застрахователи и застрахователни посредници, извършващи дейност в България при правото на свободно предоставяне на услуги, се осъществява от съответните институции по тяхното седалище. Българският надзор има правомощия за намеса единствено по отношение защита правата на потребителите и за спазване на специфичните национални разпоредби, непосредствено свързани с правата на потребителите на застрахователни услуги.

Различни застрахователи изразяват различни становища по един и същи въпрос - едни, че всички български дружества ще бъдат купени от чужди компании или групи, а други - че на родния застрахователен пазар ще останат и чисто български дружества. Вашето мнение и предположение за това?

Българският застрахователен пазар много се промени през последните две години, като преобладаващо участие вече имат предимно големи европейски застрахователи. Тази промяна в акционерното участие в българския застрахователен сектор доведе и до промяна в структурата на пазара. Значително се подобриха пазарните практики и предлагането на услуги. Вероятно интересът към придобиване на дялови участия в български застрахователни компании ще продължи и в бъдеще, тъй като секторът се развива изключително добре в условията на стабилна макроикономическа среда. Вярвам все пак, че на нашия пазар могат да останат и дружества с преобладаващо българско участие, тъй като секторът има добри перспективи за развитие, които могат да удовлетворят очакванията на българските инвеститори.

Как започна 2007 година за управлението - първата година с европейски

правила в застраховането. Европеизира ли се вече застрахователният пазар и до каква степен? Какво впрочем правите в момента и какво предстои да свършите до края на годината?

Българският застрахователен пазар започна да функционира съобразно правилата и тенденциите, характерни за вътрешния пазар на Европейския съюз, още преди България да стане страна членка. Няколко години се подготвяха и приемаха нормативни актове, които да хармонизират българското с европейското законодателство. Всички закони и подзаконни актове са съобразени с изискванията на европейските директиви. През 2007 година предстои да се подготви и приеме изменение и допълнение на Кодекса за застраховането с цел прилагането на Директивата за презастраховането. Ще бъдат прецизирани някои текстове, като бъдат синхронизирани с установената практика.

По медиите се появи новина за открито производство по отнемане на лиценз по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Това производство има ли пряко отношение с прекомерно ниските цени по тази застраховка?

Не, действително е открито производство по отнемане на лиценз, но то е свързано с констатирано неизпълнение на принудителна административна мярка наложена от надзора. Кодексът за застраховането предвижда задължение за КФН да отнеме лиценза на застраховател, който не изпълнява приложението на принудителна административна мярка, и именно на това основание е въпросното производство по отнемане на лиценз. Кампанията по тази застраховка в края на миналата и началото на тази година доведе до голяма ценова конкуренция и в някои случаи до драстично занижени цени. За няколко седмици отчетите, подавани в КФН, показваха средни брутни премии от 70-80 лева за застраховано МПС при някои дружества. Като вземем предвид вносната от 10 лв. за Гаранционния фонд, се оказва, че тези застрахователи са сключвали застраховката по средни брутни премии от около и малко над 60 лв. В тази ситуация се намесихме с надзорни мерки и открихме производства по прилагане на принудителни административни мерки спрямо тези застрахователи, чиито предварително подадени тарифи и актюерски обосновки към тях показваха необходимост от по-високи средни брутни премии.

(Продължава на стр. 8)

Цялата 2006 год. мина под знака на подготовката на управлението, което ръководите, за влизането на България в ЕС. Няма съмнение, че то е било изключително напрегнато за вас, и в този смисъл да започнем нашия разговор с въпроса - с какво се характеризираше дейността ви, кои бяха главните постижения и кое ви донесе най-голямо удовлетворение?

На 1 януари 2006 г. влезе в сила Кодекса за застраховането и дейността на управлението и на застрахователите беше приведена в съответствие с новите изисквания.

От страна на управлението при взаимодействие със застрахователната общност беше изготвена подзаконната нормативна уредба.

Бяха проведени първите изпити на застрахователни брокери и бяха създадени необходимите предпоставки за организиране на изпита за признаване на правоспособност като отговорен актюер. Също така през изминалата година бяха пререгистрирани всички застрахователни брокери и агенти, с което беше извършена и проверка за съответствие с новите и по-високи нормативни изисквания към дейността им.

Едно от големите предизвикателства към нас като надзорна институция, както и към целия бранш, беше свързано с необходимостта от въвеждане на значителен брой правила и програми по отношение на организацията и управлението на дейността на застрахователите - вътрешни правила за дейността по уреждане на претенции, правила за вътрешен контрол, организационна структура и правила за организация на оперативния контрол, правила за оценка на активите и т.н. Изтече и преходният период, в който акциите на застрахователните дружества трябваше да бъдат регистрирани като безналични. Струва ми се, че е важно да отбележа, че макар в някои случаи да имахме забележки, застрахователната индустрия като цяло доказа, че е напълно

подготвена в оперативен аспект за пълноценно присъствие на единния европейски пазар. Като надзорна институция имаме увереност, че както българските потребители, така и тези в другите държави членки, ще могат да получат качествена и сигурна услуга от компанията, регистрирани у нас.

Може би най-важният въпрос за решаване през 2006 г. беше свързан с решаването на проблемите по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Бяха планирани и проведени комплексни мерки от страна на всички заинтересовани страни за постигането на максимална съвкупност от застраховани събвности и водачи на моторни превозни средства, като положените усилия и постигнатите резултати предотвратиха налагането на санкции (предпазни клаузи) по отношение на пазара на финансови услуги. Също така всички застрахователи преминаха успешно през процедурата на прелицензиране по задължителната застраховка.

Да продължим в тази посока - какво се случи на застрахователния пазар?

Изминалата 2006 г. беше интересна в лицензионен план, тъй като през годината се увеличиха застрахователните компании на българския пазар. КФН издаде 6 нови лиценза за извършване на застрахователна дейност - 4 по животозастраховане на ЗАД „Ай Ен Джи - клон София“, „ОББ - Ей Ай Джи Лайф Застрахователно дружество“, „Кардиф-Живото застраховане - клон България“ и „КД Живот“ и 2 по общо застраховане на „ОББ - Ей Ай Джи застрахователно и презастрахователно дружество“ и „Кардиф - Общо застраховане - клон България“. Също така през периода бе издаден и 1 лиценз - на ЗОД „Всеотдайност“ за извършване на дейност по доброволно здравно осигуряване.

Продължи навлизането на чуждестранни застрахователи на нашия пазар, като бяха издадени одобрения за придобиване на участие в български